

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO LIDSKÁ PRÁVA konaného dne 18. září 2008

Přítomni:

Členové Rady:

Dušan Lužný (MŠMT), Jaroslav Daněk (MO), Igor Němec (ÚOOÚ), Oldřich Kužílek, Daniela Světlíková, Jiří Matolín, Jan Litomiský, Michaela Freiová, Hynek Kalvoda.

Stálí zástupci:

Štefan Čulík (MPSV), Dana Římanová (MS), Martin Plíšek (MZdr.), Gabriela Dlouhá (MZV), Magda Faltová, Veronika Kristková, Helena Kunstová, Tomáš Langášek.

Omluveni:

Michaela Freiová, Jan Kratochvíl, Jaroslav Salivar (MV), František Korbel (MS), Marián Hošek (MPSV), Marek Šnajdr (MZdr.), František Mikeš (MK), Tomáš Pojar (MZV), Miroslav Kalous (MMR), Petra Burčíková, Pavla Burdová-Hradečná, Anna Šabatová,

Hosté:

Džamila Stehlíková, Martin Moulis (MS), Ladislav Zamboj (Výbor proti mučení), Halka Jaklová (Výbor pro rovné příležitosti žen a mužů), Pavel Pořízek (Výbor pro práva cizinců), Jaroslav Barták (MMR), Václav Appl (MK), Zdeněk Král (MV), Barbora Holušová (MV), Jan Kamínek (MZV)

Sekretariát Rady:

Lucie Otáhalová (tajemnice Rady), Jana Koláčková, Eva Červinková, Jakub Machačka

Na začátku zasedání přítomno 13 členů/stálých zástupců. Rada byla usnášeníschopná.

Předseda Rady informoval o změnách v sekretariátu. Jana Koláčková se stala náměstkyní ministryně pro lidská práva. Na místo tajemníka Výboru proti mučení a Výboru pro biomedicínu probíhá výběrové řízení. Novou kontaktní osobou pro kancelář Rady bude od příštího týdne paní Jana Pešková (sekretariát).

Úvodních několik minut jednání bylo věnováno změnám programu. Řada členů navrhla doplnění programu či změny v projednání.

Před hlasováním o programu se kvorum v důsledku příchodu dalších členů zvýšilo na 15.

Program byl schválen takto:

1. Informace ministryně pro lidská práva
2. Informace Ministerstva zahraničních věcí o Univerzálním periodickém přezkumu
3. Podnět Výboru pro práva cizinců k řešení problému s hrazením regulačních poplatků za lékařskou péči žadatelů o udělení mezinárodní ochrany
4. Podnět Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů k řešení nedostatku služeb péče o děti předškolního věku

5. Podnět Výboru pro mučení a jinému nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení a trestání Rady vlády ČR pro lidská práva k vězeňství
6. Návrh změny statutu a jednacího řádu Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení a trestání
7. Návrh změny statutu a jednacího řádu Výboru pro lidská práva a biomedicínu Rady vlády . ČR pro lidská práva
8. Návrh na zrušení Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů
9. Různé

Program byl schválen většinou 12ti hlasů.

1. Informace ministryně pro lidská práva

Ministryně pro lidská práva informovala o Světovém psychiatrickém kongresu, který se poprvé uskuteční v Praze. Probírána budou také lidská práva pacientů.

Dále informovala o švédské zprávě o stavu o lidských právech ve světě, která obsahuje informace i o České republice – tělesném trestání. Tuto zprávu by ráda přistě dala k dispozici Radě.

K navrhovanému zrušení Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů se vyjádřila v tom smyslu, že činnost, kterou tento výbor provádí, se de facto kryje s činností Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů. Někteří členové tohoto výboru byli již získáni do této Rady. Všichni členové rušeného výboru, pokud se již nestali členy Rady pro rovné příležitosti, budou osloveni ke spolupráci s touto Radou.

Při projednávání tohoto bodu se počet členů Rady zvýšil na 16.

2. Informace Ministerstva zahraničních věcí o Univerzálním periodickém přezkumu (UPR)

Zástupci Ministerstva zahraničních věcí informovali o tom, že ČR prošla v rámci prvního kola jeho existence mechanismem Univerzálního přezkumu stavu lidských práv, který je součástí fungování Rady OSN pro lidská práva. Dialog delegace ČR se státy OSN o konkrétních problémech a opatřeních v oblasti lidských práv v ČR proběhl v Pracovní skupině Rady OSN pro lidská práva v Ženevě dne 16.4.2008. Zpráva z něho byla schválena pracovní skupinou dne 18.4.2008. Plénum Rady pro lidská práva přijme na jejím základě v červnu 2008 závěrečnou zprávu. Proces přezkumu každého státu se bude opakovat po čtyřech letech, při dalších přezkumech se bude zejména sledovat, jak se státu podařilo naplnit doporučení z předchozí závěrečné zprávy.

Delegace ČR na jednání byla složena ze zástupců MPSV, MV, MS, MŠMT, ÚV a MZV. Vedoucí delegace, JUDr. Schorm (MS), který převzal vedení poté, co svou cestu odvolala ministryně Stehlíková, v úvodním projevu informoval o nejnovějších opatřeních v oblasti ochrany a posilování lidských práv v ČR. Součástí delegace nebylo Ministerstvo zdravotnictví, nicméně G. Dlouhá vyjádřila naději Ministerstva zahraničních věcí, že v budoucnu bude spolupráce navázána.

Proces UPR zahrnuje spolupráci s nevládními organizacemi – MZV uskutečnilo 2 konzultace se zástupci lidskoprávních organizací (v lednu a červenci t.r.). Návaznost na UPR si zástupci MZV představují takto:

- 1/ zveřejnění podkladových zpráv a závěrů na internetových stránkách MZV a ÚV.
- 2/ Ministr zahraničních věcí bude dotčené resorty informovat o průběhu a výsledcích UPR.
- 3/ Doporučení by měla být průběžně vyhodnocována, ČR bude před OSN vystupovat opět v roce 2012. Některé problematické oblasti jsou například tyto: užívání uzavřených omezujících lůžek, diskriminace menšin, antidiskriminační zákon, obchodování s lidmi, sexuální vykořisťování dětí.
- 4/ MZV by v polovině čtyřletého přezkumného cyklu referovalo Úřadu vysoké komisařky OSN pro lidská práva o dosaženém pokroku – například přijetí antidiskriminačního zákona.

K dotazu J. Matolína, co konkrétně bylo České republice vytýkáno, G. Dlouhá uvedla některé konkrétní příklady. Podrobněji viz Zpráva o univerzálním periodickém přezkumu, která bude distribuována způsobem naznačeným výše.

3. Podnět Výboru pro práva cizinců k řešení problému s hrazením regulačních poplatků za lékařskou péči žadatelů o udělení mezinárodní ochrany

Podnět uvedl JUDr. Pavel Pořízek, člen Výboru pro práva cizinců a pracovník Kanceláře veřejného ochránce práv. Přitom shrnul důvody, které předkladatele vedly k vypracování podnětu. Podnět velmi aktuálně reaguje na problematickou situaci žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, přičemž navrhuje dvě varianty řešení – změnu v režimu zákona o veřejném zdravotním pojištění, nebo změnu v rámci zákona o azylu.

B. Holušová (MV) uvedla, že MV upřednostňuje novelu v zákoně o veřejném zdravotním pojištění. V textu podnětu doporučuje aktualizaci týkající se zvýšení kapesného z 16 na 30 korun denně.

M. Plíšek se přiklonil k tomu, aby Rada odhlasovala podnět v předložených variantách, s tím, že o realizaci variant rozhodne mezíresortní připomínkové řízení. MZdr. podnět podporuje.

J. Daněk konstatoval, že žádné z předkládaných řešení není systémové. Navrhnul, aby poplatky zpětně proplácelo Ministerstvo vnitra. P. Pořízek se za výbor vyjádřil tak, že se této variantě nebrání, návrh přivítalo i Ministerstvo zdravotnictví. Výsledná varianta řešení byla ponechána na mezíresortním připomínkovém řízení.

Podnět byl schválen (15-0-1).

4. Podnět Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů k řešení nedostatku služeb péče o děti předškolního věku

Podnět uvedla Halka Jaklová, členka Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů a zástupkyně občanského sdružení Aperio.

Výbor byl k předložení podnětu motivován současnou situací rodičů s dětmi, kteří pocítují nedostatek služeb péče o děti mimo rodinu. Návrh směřuje k efektivnějšímu využití stávajících kapacit mateřských škol.

D. Lužný za MŠMT ocenil aktivitu výboru, konstatoval nicméně, že MŠMT s tímto řešením nesouhlasí. Dopolední a odpolední režim jsou vzájemně odlišné. Navrhnul, aby byl tento bod jednání přerušen za účelem jednání předkladatele s MŠMT.

Na připomínky MŠMT reagovala H. Jaklová výčtem činností, které děti ve školkách skutečně dělají. Podle předkladatele se skutečné činnosti podle rámcového vzdělávacího programu konají cca půl hodiny denně. Neměl by tedy být problém tuto činnost přesunout i na odpoledne.

Tento bod jednání byl přerušen (13-1-1). Na příští Radě bude podána informace o vývoji jednání.

5. Podnět Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení a trestání Rady vlády ČR pro lidská práva k vězeňství

Podnět uvedla Jana Koláčková, která referovala o jednání s Ministerstvem spravedlnosti a dalšími dotčenými resorty. Návrh usnesení a text podnětu odráží více než roční práci Výboru proti mučení, spolupráce s jednotlivými vězeňskými zařízeními, reaguje na situaci, která je ve věznicích.

M. Moulis potvrdil, že podnět má nyní plnou podporu Ministerstva spravedlnosti a ocenil práci výboru na podnětu. Dále informoval, že na konci října bude v Praze 10. výroční konference organizace sdružující vězeňské služby ve světě.

Podnět byl schválen (13-0-1).

6. Návrh změny statutu a jednacího řádu Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení a trestání

7. Návrh změny statutu a jednacího řádu Výboru pro lidská práva a biomedicínu Rady vlády ČR pro lidská práva

Oba tyto body uvedla J. Koláčková, kdy vysvětlila, že změny obou statutů a jednacích řádů jsou spíše technického charakteru a požádala o jejich spojení. Do statutu Výboru proti mučení je navíc vkládáno oprávnění členů výboru navštěvovat zařízení, kde se nacházejí osoby s omezenou svobodou. Změny jednacích řádů mají umožnit hlasování na dálku (per rollam).

O. Kužílek připomenul, že u dálkového hlasování je třeba precizovat, že rozhodnutí padlo. Dále navrhnul, aby hlasování per rollam bylo vyvoláno pouze za specifických okolností a za souhlasu všech. Aktuální návrh znamená usnadňování špatnou cestou a znekvaitňování celé činnosti.

T. Langášek navrhnul, aby text hlasování per rollam byl u výboru proti mučení upraven dle procedury výboru pro biomedicínu.

J. Daněk navrhnul vypuštění možnosti hlasování per rollam v případě, že není přítomen dostatečný počet členů.

J. Koláčková uvedla, že tento návrh jde proti smyslu toho, co se výbor procedurou per rollam pokouší vyřešit. Navrhla přerušit projednání

J. Matolín se připojil ke stanovisku O. Kužílka.

Rada hlasovala nejprve o změně statutu Výboru proti mučení (13-0-2).

Rada dále hlasovala o přerušení návrhů na změny jednacích řádů do příštího jednání Rady. (11-1-2).

8. Návrh na zrušení Výboru pro rovné příležitosti žen a mužů

Zmocněnec vlády navrhnul zrušení tohoto výboru. Dohodou mezi předsedou vlády, ministryní pro lidská práva a zmocněncem vlády bylo konstatováno, že tento výbor je duplicitní s Radou vlády pro rovné příležitosti žen a mužů. V oblasti rovných příležitostí žen a mužů vláda již delší dobu zvažovala možnosti zefektivnění činnosti svých poradních orgánů. Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů byla na počátku tohoto roku převedena z Ministerstva práce a sociálních věcí na Úřad vlády, tedy do působnosti ministryně pro lidská

práva a národnostní menšiny. Vznikly dva výbory této rady – Výbor pro prevenci domácího násilí a Výbor pro sladování rodinného a profesního života. Radě se v uplynulém roce podařilo prosadit několik návrhů.

Dále uvedl, že si uvědomuje, že jde o zásah do struktury Rady, která byla zřízena primárně jako orgán monitorující plnění mezinárodních úmluv OSN. Zdůraznil, že Radě pro lidská práva tato monitorovací role zůstává. Sekretariát Rady bude i nadále vypracovávat pravidelné zprávy pro Výbor OSN pro odstranění diskriminace žen. Tyto zprávy jsou zprávami vládními a vytvářeny jsou zejména z informací zaslaných ministerstvy a nevládními organizacemi. Členy výborů Rady i Rady samotné vždy zveme ke spolupráci, bude tomu tak i v případě členů Rady pro rovné příležitosti a jejich výborů.

9. Různé

K dotazu H. Kalvody informovala D. Římanová o přípravě věcného záměru zákona o právní pomoci. Do vlády by návrh měl jít v lednu, v červnu, červenci příštího roku by mělo jít do vlády paragrafované znění.

Zapsala: Mgr. Lucie Otáhalová
Schválil: Ing. Jan Litomiský

Příští jednání Rady proběhne 28. listopadu 2008 od 10:00 hodin v hlavní budově Úřadu vlády ČR, nábr. Edvarda Benše 4, v místnosti č. 147.